

Tomra Holding OÜ

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2018

Tomra Holding OÜ
KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2018

Ärinimi	Tomra Holding OÜ
Asukohajärgne register	Eesti Vabariigi ärireister
Registrikood	12875732
Kande kuupäev	07.07.2015
Address	Sõpruse pst 151, 13417, Tallinn, Eesti
Telefon	+372 668 4236
E-post	tomra@tomra.com
Kodulehekülg	www.tomra.com
Aruandeperiood	1. jaanuar 2018 – 31. detsember 2018
Juhatuse liige	Eero Nõgene
Põhitegevusala	64201 – Valdusfirmade tegevus
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	5
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	5
Konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne.....	8
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	9
1. Kontserni andmed.....	9
2. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	9
3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus	22
4. Kontserni struktuur.....	24
5. Materiaalne põhivara	24
6. Immateriaalne põhivara	25
7. Tulumaks	26
8. Kasutusrent.....	26
9. Varud	26
10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	27
11. Raha ja raha ekvivalendid	27
12. Osakapital.....	27
13. Saadud laenud.....	27
14. Võlad tarnijatele ja muud võlad	28
15. Müügitulu	28
16. Kaubad, toore, materjalid ja teenused.....	28
17. Muud tegevuskulud.....	29
18. Tööjõukulud	29
19. Tehingud seotud osapooltega	29
20. Bilansipäevajärgsed sündmused.....	30
Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	31
Konsolideerimata finantsseisundi aruanne	31
Konsolideerimata koondkasumiaruanne.....	31
Konsolideerimata rahavoogude aruanne.....	32
Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne.....	33

TEGEVUSARUANNE

Põhitegevus

Tomra Holding OÜ on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõtte, omades 2018. aastal 100% osalusi äriühingutes Tomra Service OÜ ja Tomra Systems UAB. Kõik nimetatud osalused on soetatud 2015. aastal.

Tomra Holding OÜ kontserni põhitegevus on taaraautomaatide müük, rent ja hooldus ning taaravastuvõtu korraldamise teenused.

Majandustulemused

Tomra Holding OÜ konsolideeritud müügitulu oli 2018. aastal 13 568 681 eurot ja puhaskasum 1 243 843 eurot (2017: vastavalt 11 643 440 eurot ja 1 204 669 eurot).

Juhatus ja juhatuse liikme tasud

Tomra Holding OÜ juhatusse kuulub üks liige: Eero Nõgene.

Tomra Holding OÜ kontsernis arvestati 2018. aasta jooksul juhatuse liikme tasu 90 720 eurot, millele lisandus sotsiaalmaks 29 720 eurot (2017: vastavalt 89 840 eurot ja 29 429 eurot).

Töötajad

2018. aastal oli Tomra Holding OÜ kontserni keskmine töötajate arv 132 (2017: 115), kelle summaarne töötasu 2018. aasta kohta oli 1 630 389 eurot, millele lisandusid sotsiaalmaksud 530 819 eurot (2017: vastavalt 1 496 405 eurot ja 477 910 eurot).

Nõukogu ja nõukogu liikmete tasud

2018. ja 2017. aasta jooksul Tomra Holding OÜ nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

Olulised suhtarvud konsolideeritud näitajate põhjal

		2018	2017
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / lühiajalised kohustised	0,77	0,83
Müügikäibe puhاسrentaablus	Puhaskasum / müügikäive	0,09	0,10
Omakapitali puhاسrentaablus (RoE)	Puhaskasum / omakapital	0,23	0,23
Koguvara rentaablus (RoA)	Puhaskasum / varad kokku	0,05	0,04
Võlakordaja	Kohustised / varad kokku	0,80	0,83
	31.12.2018	31.12.2017	
Varad	27 168 729	30 996 927	
Omakapital	5 426 106	5 291 118	
	2018	2017	
Müügitulu	13 568 681	11 643 440	
Puhaskasum	1 243 843	1 204 669	

Tallinnas, 14.05.2019

Eero Nõgene

Juhatuses liige

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

Seisuga

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	5	20 166 100	23 008 712
Immateriaalne põhivara	6	2 545 754	2 546 482
Edasilükkunud tulumaksuvara	7	49 327	58 699
Põhivara kokku		22 761 181	25 613 893
Käibevara			
Varud	9	1 254 862	1 462 578
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	10	1 468 430	1 881 163
Ettemaksed		165 108	131 259
Raha ja raha ekvivalendid	11	1 519 148	1 908 034
Käibevara kokku		4 407 548	5 383 034
VARAD KOKKU		27 168 729	30 996 927
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
OMAKAPITAL			
Osakapital	12	10 000	10 000
Ülekurs		4 175 250	4 175 250
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		-2 986	-98 801
Aruandeaasta kasum		1 243 843	1 204 669
OMAKAPITAL KOKKU		5 426 107	5 291 118
KOHUSTISED			
Pikaajalised kohustised			
Saadud laenud	13	15 851 776	19 073 471
Eraldised		47 035	56 759
Võlad tarnijatele ja muud võlad	14	150 745	141 019
Pikaajalised kohustised kokku		16 049 556	19 271 249
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud võlad	14	4 181 971	3 581 685
Saadud laenud	13	1 382 025	2 722 964
Saadud ettemaksud		0	6 192
Viitvõlad		129 071	123 719
Lühiajalised kohustised kokku		5 693 067	6 434 560
KOHUSTISED KOKKU		21 742 623	25 705 809
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		27 168 729	30 996 927

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Kaupade müük	15	903 943	730 801
Teenuste osutamine	15	3 616 520	3 174 614
Tulu kliendilepingutest	15	9 048 218	7 738 025
Müügitulu		13 568 681	11 643 440
Muu äritulu		20 747	30 424
Kaubad, toore, materjalid ja teenused	16	-4 144 634	-2 413 247
Muud tegevuskulud	17	-803 047	-758 708
Tööjõukulud	18	-2 173 435	-1 987 919
Amortisatsioonikulu	5, 6	-3 930 353	-3 777 814
Muud kulud		-59 147	-169 550
Ärikasum		2 478 812	2 566 626
Intressitulud		18	69
Intressikulud		-934 368	-1 158 146
Muu finantstulu/kulu		19	-44 706
Kasum enne tulumaksu		1 544 481	1 363 843
Ettevõtte tulumaksukulu	7	-300 638	-159 174
Puhaskasum		1 243 843	1 204 669
Puhaskasumi osa, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		1 243 843	1 204 669
Koondkasum kokku		1 243 843	1 204 669
Koondkasumi osa, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		1 243 843	1 204 669

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Rahavood äritegevusest			
Puhaskasum		1 243 843	1 204 669
Korrigeerimine mitterahaliste kirjetega:			
Põhivarade kulum	5, 6	3 930 353	3 777 814
Perioodi tulumaksukulu	7	300 638	159 174
Kasum põhivara müügist		-4 337	-11 168
Intressikulud		928 922	1 151 749
Muud finantstulud/kulud		0	44 636
Eraldiste moodustamine ja muud korrigeerimised		-21 208	-124 641
Käibekapitali muutused:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	10	377 372	600 897
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	14	603 820	1 095 567
Muutused varudes	9	207 716	-126 656
Rahavood äritegevusest kokku		7 567 119	7 772 041
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus		-18 252	-456 958
Kasum põhivara müügist		76 817	18 042
Laekunud intressid		0	69
Rahavood investeerimistegevusest kokku		58 565	-438 847
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	19	-4 375 000	-3 875 000
Makstud dividendid		-1 105 868	-892 283
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-1 018 255	-950 611
Makstud intressid		-1 160 559	-1 169 545
Makstud kasutusrent		-68 975	-67 678
Makstud ettevõtte tulumaks		-285 913	-202 961
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-8 014 570	-7 158 078
Kokku rahavood		-388 886	175 116
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	11	1 908 034	1 732 918
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-388 886	175 116
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	11	1 519 148	1 908 034

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	Osakapital	Ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2017		10 000	4 175 250	793 482	4 978 732
Aruandeaasta puhaskasum		0	0	1 204 669	1 204 669
Koondkasum kokku		0	0	1 204 669	1 204 669
Dividendid		0	0	-892 283	-892 283
Seisuga 31. detsember 2017	12	10 000	4 175 250	1 105 868	5 291 118
Seisuga 1. jaanuar 2018		10 000	4 175 250	1 105 868	5 291 118
Aruandeaasta puhaskasum		0	0	1 243 843	1 243 843
Muud muutused		0	0	-2 986	-2 986
Koondkasum kokku		0	0	1 240 857	1 240 857
Dividendid		0	0	-1 105 868	-1 105 868
Seisuga 31. detsember 2018	12	10 000	4 175 250	1 240 856	5 426 106

Aruande rida „Muud muutused“ sisaldab kontsernisiseselt soetatud põhivara marginaali elimineerimist.

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. Kontserni andmed

Tomra Holding OÜ (edaspidi „kontsern“ ja „emaettevõte“) on Eesti Vabariigis registreeritud osaühing. Emaettevõtte registreeriti 07.07.2015. Emaettevõtte registrijärgne asukoht on Sõpruse pst 151, 13417 Tallinn, Eesti.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta kohta. Aruanded koosnevad emaettevõtte ja tema tütarettevõtete andmetest (emaettevõtte koos tütarettevõtetega edaspidi „kontsern“). Kontserni põhitegevusala on taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ja hooldus ning taarakäitlusteenused suunatuna ärikliendile. Kontserni majandusaasta algab kalendriaasta 1. jaanuaril ning lõpeb sama kalendriaasta 31. detsembril.

2. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

2.1. Vastavuse kinnitus

Tomra Holding OÜ 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi raamatupidamise aastaaruanne) on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt.

Raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt allkirjastatud 14.05.2019. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab raamatupidamise aastaaruannet, osanike koosolekul.

Hindamisalused

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist. Arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt kõikidele aruandes märgitud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti. Kontserni aruanded on koostatud lähtudes tegevuse jätkuvuse printsiibist.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni arvestus- ja esitusvaluutaks on euro (EUR). Kõik aruandes esitatud summad on ümardatud lähima täiseuroni, kui ei ole öeldud teisiti.

Juhtkonna hinnangud ja otsused

Euroopa Liidu poolt vastu võetud IFRS-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute andmist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute üle vaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja kõikidel tulevastel perioodidel, mida muutused mõjutavad.

Valdkondadeks, milles juhtkonna otsustel ja hinnangutel on oluline mõju raamatupidamisaruandele ja majandustulemustele, on firmaväärtuse hindamine (vt lisa 2.3 ja 6) ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (vt lisa 2.3).

2.2. Konsolideerimise alused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab emaettevõtte ja selle tütarettevõtete finantsaruandeid seisuga 31. detsember 2018. Kontsern kontrollib investeerimisobjekti, kui ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib kontsern investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Üldiselt eeldatakse, et häälteenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis häälteenus või muu sellega võrdsustatav õigus, peab kontsern hindama, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõik olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- lepinguline kokkulepe/lepingulised kokkulepped investeerimisobjekti teiste osanikega,
- muudest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused,
- kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused.

Kontsern hindab uuesti, kas ta kontrollib investeerimisobjekti, kui faktidest ja asjaoludest ilmneb, et üks või mitu kolmest kontrollielemendist on muutunud. Tütarettevõtte konsolideerimine algab kuupäevast, mil kontsern saavutab kontrolli, ja lõpeb siis, kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle. Kõiki tütarettevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdnud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse kontserni konsolideeritud finantsaruannetes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kontrolli tütarettevõtte üle kaotab.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte omanikele ja vähemusosalusele isegi juhul, kui selle tulemuseks on vähemusosaluse negatiivne saldo.

Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtete aruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleks kontserni arvestuspõhimõtetega kooskõlas. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni majandusüksuste vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotamine, kajastatakse omakapitalitehinguna. Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, siis ta:

- lõpetab tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse) ja kohustiste kajastamise;
- lõpetab vähemusosaluse bilansilise maksumuse kajastamise;
- lõpetab omakapitali all kajastatud kumulatiivsete kursivahede kajastamise;
- kajastab saadud tasu õiglasest väärtuses;
- kajastab allesjäänud investeeringu õiglasest väärtuses;
- kajastab positiivse või negatiivse vahe kasumis või kahjumis;
- reklassifitseerib emaettevõtte osa varem muu koondkasumi all kajastatud komponentidest ümber vastavalt vajadusele kas kasumiks, kahjumiks või jaotamata kasumiks, nagu oleks tulnud seda teha siis, kui kontsern oleks sellega seotud vara või kohustise kohe võõrandanud.

Kui pole kirjas teisiti, on emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannete (toodud konsolideeritud aruande lisades) koostamisel rakendatud kontserniga samu arvestuspõhimõtteid, välja arvatud tütarettevõtetesse tehtavate investeeringute puhul, mida kajastatakse emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses (arvates maha võimaliku kahjumi vara väärtuse langusest).

Kontserni üks tütarettevõtetest asub välismaal, kuid tütarettevõtte arvestusvaluuta ühtib emaettevõtte esitusvaluutaga ning seega pole valuutade ümberarvestus vajalik.

2.3. Olulisemad arvestuspõhimõtted

Allpool on toodud olulisemad arvestuspõhimõtted, mida kontsern oma finantsaruannete koostamisel rakendab:

a) Äriühendused ja firmaväärtus

Kontsern kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamisel makstava tasu (s.o omandamise eesmärgil üle antava vara, võetud kohustise ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust ja otseselt seotud väljaminekuid.

Omandatud netovara õiglase väärtuse moodustavad omandatud kontserni varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglased väärtused, millest on maha arvatud vähemusosalusele kuuluv osa netovara õiglasest väärtusest.

Soetusmaksumuse jagamiseks omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglastele väärtustele koostatakse ostuanalüüs. Firmaväärtus on positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Omandamise kuupäeval kajastab kontsern finantsseisundi aruandes firmaväärtuse selle soetusmaksumuses immateriaalse varana. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ja kajastatakse tegevuskulude all.

Äriühendust ettevõtjate vahel, mis on ühise kontrolli all ei käsitleta kui sõltumatute osapoolte vahelist äriühendust. Sellest tulenevalt ei teki ühise kontrolli all olevatest äriühendustest positiivset ega negatiivset firmaväärtust. Ühise kontrolli all olevate ettevõtjate vahelise äriühenduse korral kajastatakse soetatud netovara omandava ettevõtja finantsseisundi aruandes, kasutades nende raamatupidamisväärtusi. Soetamisel tasutud summa, mis ületab või on alla netovara raamatupidamisväärtuse, kajastatakse otse omakapitali koosseisus vastavalt selle vähendamise või suurendamisena.

b) Käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalised kohustised

Kontsern kajastab oma finantsseisundi aruandes eraldi käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalisi kohustisi. Vara loetakse käibevaraks siis, kui vara:

- loodetakse realiseerida või kavatsetakse müüa või tarbida oma tavapärase äritsükli jooksul,
- hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- loodetakse realiseerida 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- on raha või raha ekvivalent, välja arvatud juhul, kui vara kasutamine vahetamiseks või kohustise katmiseks on piiratud vähemalt aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul.

Kõik ülejäänud varad loetakse põhivaraks.

Kohustis loetakse lühiajaliseks siis, kui:

- kohustis arveldatakse eeldatavasti oma tavapärase äritsükli jooksul,
- kohustist hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- kohustis kuulub arveldamisele 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- kontsernil ei ole tingimusteta õigust lükata kohustise arveldamist edasi rohkem kui 12 kuud pärast aruandeperioodi lõppu.

Kõik ülejäänud kohustised loeb kontsern pikaajaliseks.

c) Õiglase väärtuse kindlaks määramine

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõotmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine toimub eeldusel, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas

- vara või kohustise põhiturul või
- põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema kontserni jaoks ligipääsetav.

Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eelduste põhjal, mida turuosalised vara või kohustise hinna määramisel kasutaksid, eeldades et turuosalised tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil. Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglasel väärtused on finantsaruannetes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt all toodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad

Kontsern hindab iga aruandeperioodi lõpul, kas varad ja kohustised, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (toetudes madalaimale sisendile, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna).

Õiglaste väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on kontsern klassifitseerinud varad ja kohustised vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

d) Finantsvarad

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt mõnede eranditega.

See standard asendab standardi IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“ v.a see, et standardi IAS 39 erand, mis puudutab finantsvarade või -kohustiste portfelli intressimäärariskile avatud positsiooni õiglase väärtuse riskimaandamist, jääb kehtima ning ettevõtte võivad valida, millist arvestusmeetodit kasutada – kas rakendada standardi IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata praegu kehtivate standardi IAS 39 nõuete rakendamist kõigi instrumentide riskimaandamise arvestusel.

Kuigi finantsvarade mõõtmisel lubatud mõõtmisalused – korrigeeritud soetusmaksumus, õiglase väärtus läbi muu koondkasumi ja õiglase väärtus läbi kasumi või kahjumi – sarnanevad standardi IAS 39 mõõtmisalustele, on kriteeriumid, mille alusel finantsvarasid õigesse mõõtmiskategooriasse liigitatakse, oluliselt erinevad.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

- vara hoitakse ärimudelil, mille eesmärk on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid;

- kindlaksmääratud kuupäevadel tulenevad lepingulistest tingimustest rahavood, mis sisaldavad ainult põhiosamakseid ja intressimakseid tasumata põhiosalt.

Lisaks sellele võib kontsern teha selliste omakapaliinstrumentide puhul, mida ei hoita kauplemissuuremäärgil, tagasivõtmatu otsuse kajastada hilisemaid õiglase väärtuse muutusi (sh kursikasumeid ja -kahjumeid) muu koondkasumi hulgas. Neid muutusi ei liigitata mingil juhul ümber kasumisse või kahjumisse.

Õiglase väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlainstrumentide puhul kajastatakse intressitulu, oodatav krediitkahjum ning kursikasumid ja -kahjumid kasumis või kahjumis sama moodi kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade puhul. Muud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis või -kahjumis ning liigitatakse ümber kasumisse või kahjumisse kajastamise lõpetamisel.

Standardi IFRS 9 väärtuse languse mudel asendab standardi IAS 39 „tekkinud kahjumi“ mudeli „eeldatava krediitkahjumi“ mudeliga, mis tähendab seda, et enam ei pea enne väärtuse langusest tuleneva allahindluse kajastamist olema toimunud kahjujuhtum.

Standardis IFRS 9 on sätestatud uus üldine riskimaandamisarvestuse mudel, mis seob riskimaandamisarvestuse tihedamalt riskijuhtimisega. Riskimaandamissuhete liigid – õiglase väärtus, rahavoog ja netoinvesteering välismaises äriüksuses – jäävad samaks, aga nõutakse täiendavaid otsuseid.

Standardis on sätestatud uued nõuded riskimaandamisarvestuse alustamiseks, jätkamiseks ja lõpetamiseks ning riskimaandamise objektiks olevate instrumentidena on lubatud määratleda täiendavaid riskile avatud positsioone.

Seoses ettevõtte riskijuhtimise ja riskimaandamisega tuleb avalikustada hulgaliselt täiendavat informatsiooni.

Kontserni hinnangul ei mõjuta standard IFRS 9 oluliselt tema raamatupidamise aruannet. Tulenevalt kontserni äritegevuse olemusest ja talle kuuluvate finantsinstrumentide liikidest kontserni finantsinstrumentide liigitamine ja mõõtmine standardi IFRS 9 rakendumisel ei muutu. Kontserni hinnangul siiski vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid suurenevad ja muutuvad eeldatava krediitkahjumi mudeli rakendusala alla jäävate varade puhul kõikumavaks. Kontserni viimase 2-3 aasta ajalugu näitab, et lootusetuid nõudeid on ligikaudu 0% ning kuigi majanduskasv väheneb lähiaastatel, on makromajanduslikud näitajad positiivsed ja täiendava allahindluse kajastamise vajadus puudub.

Õiglase väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad

Õiglase väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade kategooriasse klassifitseeritakse kõik kauplemissuuremäärgil hoitavad finantsvarad. Finantsvara klassifitseeritakse kauplemissuuremäärgil hoitavaks, kui see soetatakse eesmärgiga see lähitulevikus edasi müüa. Sellesse kategooriasse kuuluvad investeeringud aktsiatesse, mille puhul kontserni osalus jääb alla 20%. Kauplemissuuremäärgil hoitavatest investeeringutest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes. 2018. aasta 31. detsembril (nagu ka 2017. aasta 31. detsembril) ei olnud kontsernil õiglase väärtuse muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaid finantsvarasid.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või määratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvara, mis ei ole aktiivsel turul noteeritud. Nõuded võetakse algself arvele nende eest makstud tasu õiglase väärtuses. Pärast arvele võtmist kajastatakse laene ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mis määratakse efektiivse intressimäära meetodil ja millest on arvatud maha väärtuse langus. Laenude ja nõuete eemaldamisel finantsseisundi aruandest või nende väärtuse langemisel kajastatakse nendega seotud kasumid ja kahjumid kasumiaruandes.

Lunastustähtajani hoitavad investeeringud

Fikseeritud või määratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvarad klassifitseeritakse lunastustähtajani hoitavateks, kui kontsern kavatses ja suudab hoida neid kuni lunastustähtaja saabumiseni. Edaspidi kajastatakse lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid korrigeeritud soetusmaksumuses. Investeeringute eemaldamisel finantsseisundi aruandest või nende väärtuse langemisel kajastatakse nendega seotud kasumid ja kahjumid nii koondkasumiaruandes kui ka

amortiseerimise kaudu. 2018. aasta 31. detsembri (nagu ka 2017. aasta 31. detsembri) seisuga ei olnud kontsernil lunastustähtajani hoitavaid varasid.

Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvara on mittetuletisinstrumentidest finantsvara, mis on kas määratud sellesse kategooriasse või ei ole klassifitseeritud ühtegi teise eelmainitud kategooriasse. Pärast esmast kajastamist mõõdetakse müügivalmis finantsvara õiglasest väärtusest; vastavad realiseerimata kasumid ja kahjumid (v.a kahjumid vara väärtuse langusest ning kasumid või kahjumid valuutakursi muutustest) kajastatakse muu koondkasumi all kuni investeeringu kajastamine lõpetatakse või tuvastatakse investeeringu väärtuse langus, misjärel kajastatakse seni muu koondkasumi all kajastatud kumulatiivsete kasumite või kahjumite summa koondkasumiaruandes. Kui müügivalmis finantsvara õiglast väärtust pole võimalik usaldusväärselt mõõta, kajastatakse see soetusmaksimumes. 2018. aasta 31. detsembri (nagu ka 2017. aasta 31. detsembri) seisuga ei olnud kontsernil müügivalmis finantsvara.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara või finantsvarade rühma väärtus on langenud. Väärtus loetakse langenuks, kui pärast vara esmast kajastamist on leidnud aset üks või mitu sündmust (kahjumit põhjustav sündmus), mis mõjutab (mõjutavad) finantsvara või finantsvarade rühma hinnangulisi tulevase rahavoogusid, mida saab usaldusväärselt prognoosida.

Korrigeeritud soetusmaksimumes kajastatava finantsvara puhul hindab kontsern esmalt väärtuse langust individuaalselt selliste finantsvarade puhul, mis on individuaalselt olulised, ja ühiselt selliste finantsvarade puhul, mis ei ole individuaalselt olulised. Varasid, mille väärtuse vähenemist hinnatakse individuaalselt ja mille väärtuse langusest tulenevat kahjumit kajastatakse (või selle kajastamist jätkatakse), väärtuse võimaliku languse ühisesse hindamisse ei kaasata. Vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi suurust mõõdetakse vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse (jättes välja tulevased eeldatavad krediitkahjumid, mis ei ole veel tekkinud) vahena. Hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus diskonteeritakse finantsvara esialgse sisemise intressimäära alusel.

Vara bilansilist maksimumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes. Kui mõnel järgmisel aastal hinnanguline kahjum vara väärtuse langusest suureneb või väheneb sündmuse tõttu, mis toimub pärast väärtuse vähenemise kajastamist, suurendatakse või vähendatakse varem kajastatud kahjumit allahindluse konto korrigeerimise teel. Kui mahakantud summa hiljem siiski laekub, krediteeritakse saadud summa koondkasumiaruandes finantskulu all.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või selle osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse, kui:

- kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele;
- kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustise tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule;
- kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele ning on kas (a) võõrandanud kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved või (b) ei ole kõiki riske ja hüvesid võõrandanud, kuid ei ole neid ka säilitanud, vaid on võõrandanud kontrolli vara üle.

Kui kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ei ole kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ei võõrandanud ega ka säilitanud ega võõrandanud ka kontrolli vara üle, kajastatakse vara ulatuses, milles kontsern jätkuvalt varas osaleb. Jätkuvat osalust, mille sisuks on võõrandatud varale antud garantii, mõõdetakse kas vara algse bilansilises jääkmaksimumes või maksimumsummas, mida kontsern võib olla kohustatud tagasi maksma, olenevalt sellest, kumb on madalam.

e) Müügitulu kajastamine

Müügitulu kajastatakse ulatuses, milles on tõenäoline, et kontsern saab majanduslikku kasu ja tulu suurust saab usaldusväärset mõõta, sõltumata makse laekumise tegelikust kuupäevast. Müügitulu kajastatakse saadud või saada oleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse lepingus määratud maksetingimusi ning arvates maha maksud ja lõivud. Tulu kajastamiseks peavad olema täidetud ka järgmised kriteeriumid:

Kaupade müük

Tulu kaupade müügist kajastatakse, kui kõik kauba omandiõigusega seotud olulised riskid ja hüved on läinud üle ostjale, tavaliselt kauba kohale toimetamisel kliendile. Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saada oleva tasu õiglasest väärtusest, arvates eelnevalt maha kõik tagastused, hinnavähendused, allahindlused ja mahust tulenevad hinnaalandid.

Teenuste osutamine

Teenuste osutamisega seotud müügitulu kajastatakse aruandeperioodil, mil teenust osutatakse.

Finantstulud ja -kulud

Finantstulude ja -kulude all kajastatakse kasum (kahjum) valuutakursside muutustest, intressitulud ja muud finantstulud ja -kulud, mis ei ole seotud tütar- ja sidusettevõtetega ning muude finantsinvesteeringutega.

Korrigeeritud soetusmaksumususest kajastatavate finantsinstrumentide intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul täpselt finantsvara või -kohustise bilansilise jääkmaksumuseni. Intressitulu kajastatakse koondkasumiaruandes muu finantstulu all.

Tulu kliendilepingutest

IFRS 15 „Tulu kliendilepingutest“ kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.

Kontsern võttis IFRS 15 kasutusele alates 01.01.2018. Varasemate perioodide saldode korrigeerimine ei olnud vajalik.

Uues standardis antakse raamistik, mis asendab senised IFRS standardites antud juhised tulu kajastamiseks. Ettevõtted võtavad kasutusele viieastmelise mudeli, et kindlaks määrata, millal ja millises summas tulu kajastada. Uue mudeli kohaselt tuleb tulu kajastada siis (või sel ajal), kui kontsern annab kliendile üle kontrolli kaupade või teenuste üle ning sellises summas, mida kontsern loodab nende kaupade või teenuste eest saada. Sõltuvalt sellest, kas on täidetud teatud kriteeriumid, kajastatakse tulu:

- aja jooksul ja viisil, mis kajastab ettevõtte tulemusi või
- ajahetkel, kui kontroll kaupade või teenuste üle antakse üle kliendile.

Standardis IFRS 15 kehtestatakse ka põhimõtted, mida ettevõtted peavad järgima kvalitatiivse ja kvantitatiivse informatsiooni avalikustamisel, mis annab raamatupidamise aruande kasutajatele kasulikku teavet klientidega sõlmitud lepingutest tuleneva tulu ja rahavoogude olemuse, suuruse, ajastuse ja ebakindluse kohta.

Tulenevalt kontserni äritegevuse olemusest ja tema poolt teenitava tulu liikidest tulu ajastamine ja mõõtmine standardi IFRS 15 rakendamisel muutub järgnevates aspektides: tulu mõõtmine, tulu jagamine erinevate komponentide vahel ning kliendilepingu sõlmimisega kaasnevate kulude kajastamine. Kontsern on hinnanud IFRS 15 standardi mõju seoses kliendilepingutega. Analüüsi käigus on jõutud järeldusele, et full-service lepingute näol on tegemist rendilepingutega ning antud lepingutele IFRS 15 ei rakendu. Tomra Holding OÜ on antud lepingute raames rendileandja ning rendileandjatele ei toimunud IFRS 15 rakendamisega finantsinformatsiooni kajastamise ning avalikustamise osas olulisi muudatusi. Analüüsi käigus jõuti järeldusele, et taarakäitlusteenuse ärimudeli (throughput) lepingute puhul on tegemist kliendilepingutega, mille puhul ei ole tegu rendilepingutega ning mida tuleb kajastada

lähtuvalt IFRS 15-st. IFRS 15 kohaselt tuleb kliendilepingutest saadav tulu kajastada erinevate teostamiskohustuste lõikes. Teostamiskohustus on (selgesõnaline või kaudne) lubadus anda kliendile üle kas: eristatav kaup või teenus; kogum erinevaid kaupu või teenuseid, mis on sisuliselt ühesugused ning millel on sama üleandmise muster. Vastavalt kliendilepingutele ja juhtkonna väidetele, ei ole throughput lepingutes eraldi teostamiskohustusi.

f) Välisvaluuta

Kontserni finantsaruanded on koostatud eurodes, mis on ühtlasi ka emaettevõtte arvestusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Kontsern võtab kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele välisvaluuta ja arvestusvaluuta Euroopa Keskpanga hetkekursiga kuupäeval, millal tehing tuleb arvele võtta. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse arvestusvaluutasse ümber aruandekuupäeval kehtiva hetkekursiga.

Rahaliste kirjade arveldamisest või ümberarvestamisest tekkivad vahed kajastatakse kasumiaruandes. Mitterahalised kirjed, mida mõõdetakse välisvaluutas soetumaksumuses, konverteeritakse vahetuskursside alusel, mis kehtisid esialgse tehingu kuupäeval.

g) Tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtja tulumaksuga mitte ettevõtjate teenitud kasumit, vaid dividendidena jaotatud kasumit. Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldub tulumaksuseaduse § 4 lg 5 ja § 50¹ alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80. Residendist äriühing saab madalamat maksumäära 14/86 rakendada:

- 2019. aastal ühele kolmandikule 2018. aastal jaotatud kasumist, millelt residendist äriühing on maksnud tulumaksu;
- 2020. aastal ühele kolmandikule 2018. ja 2019. aastal jaotatud kasumist, millelt residendist äriühing on maksnud tulumaksu.

Dividendidelt tasumisele kuuluvat tulumaksu kajastatakse kuluna samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millal need tegelikult välja makstakse. Maksustamissüsteemi eripära tõttu ei teki Eestis registreeritud ettevõtjatel varade ja kohustiste bilansiliste jääkväärtuste ja maksubaaside vahelistest ajutistest erinevustest tulenevaid edasilükkunud tulumaksukohustisi ega -varasid.

Leedus teenitud kasumeid, mida kohaliku maksuseaduse kohaselt on lubatud korrigeerida püsivate ja ajutiste erinevustega, maksustatakse tulumaksuga. Leedu tütarettevõtte tulumaksu kajastatakse kooskõlas Leedu maksuseadusega. Tulumaksu standardmäär on Leedus 15%.

Edasilükkunud tulumaksu arvutatakse bilansi kohustiste meetodil. Edasilükkunud tulumaks näitab varade ja kohustiste tulumaksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vaheliste ajutiste erinevuste maksumõju. Edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi mõõdetakse maksumäärade alusel, mis peaksid eeldatavasti kehtima aastatel, millal kõnealused ajutised erinevused tühistuvad, lähtudes aruandekuupäeval kehtivatest või olulises osas kehtivatest tulumaksumääradest.

Edasilükkunud tulumaksuvarasid kajastatakse finantsseisundi aruandes ulatuses, mis vastab tulevikus juhtkonna hinnangul tõenäoliselt teenitavale maksustatavale kasumile, mille suhtes saab maha arvatavaid ajutisi erinevusi kasutada. Kui usutakse, et osa edasilükkunud tulumaksuvaradest ei ole võimalik kasutada, kõnealust osa finantsaruannetes ei kajastata.

h) Raha ja raha ekvivalendid

Rahaks loetakse sularaha ja raha pangakontodel. Raha ekvivalendid on lühiajalised kõrge likviidsusega investeeringud, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu, mille esialgne tähtaeg jääb alla kolme kuu ning mille puhul puudub oluline väärtuse muutuse risk.

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse sularaha, panga arvelduskontodel olevaid vahendeid ning pangahoiuseid, mille tähtaeg on kuni 3 kuud.

Äritegevuse rahavood on koostatud kaudsel meetodil, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavood on otsemeetodil.

i) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara esialgne maksumus koosneb selle ostuhinnast, sh soetuselt tagastamatutest maksudest ning kulutustest, mis on otseselt seotud varaobjekti otstarbekohaseks kasutamiseks vajalikku seisukorda ja asukohta viimisega. Pärast materiaalse põhivara kasutuselevõttu tekkinud kulud, nagu remondi- ja hoolduskulud, kajastatakse üldjuhul koondkasumiaruandes perioodil, mil need on tekkinud.

Kulumit arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

<u>Põhivara grupi nimi</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Masinad ja seadmed	3-10 aastat
Sõidukid	2-5 aastat
Muu materiaalne põhivara	2-5 aastat

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kasulikud eluead, lõppväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal, et veenduda, et materiaalsest põhivarast tuleneva majandusliku kasu ajastus poleks oluliselt muutunud. Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et nende bilansiline väärtus ei pruugi olla kaetav.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle müügil või kui selle kasutusest või müügist ei prognoosita enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit (s.o erinevus müügist saadud netotulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel) kajastatakse selle aruandeaasta koondkasumiaruandes, kui vara kajastamine lõpetatakse.

j) Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Immateriaalset vara kajastatakse finantsseisundi aruandes vaid juhul, kui on tõenäoline, et immateriaalne vara on kontserni poolt kontrollitav, kontsern saab immateriaalse põhivara objekti kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Immateriaalse põhivara kasulik eluiga võib olla kas piiratud või piiramatult.

Pärast algset arvele võtmist kajastatakse piiratud eluaega immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieerunud kulum ja akumulieerunud kahjum vara väärtuse langusest. Immateriaalse vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse vara neto müügitulu ja bilansilise maksumuse vahena ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel. Piiratud eluaega immateriaalsete varade väärtuse langust hinnatakse, kui on põhjust arvata, et immateriaalse vara väärtus võib olla langenud.

Piiratud eluaega immateriaalse põhivara kulumit arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Litsentsid	3-5 aastat

Piiramatu kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha genereeriva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuks hindamist kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramatu kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatu kasuliku elueaga varaks, klassifitseeritakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

k) Mittefinantsvara väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hindab kontsern, kas eksisteerib tõendeid mittefinantsvara (välja arvatud varud) raamatupidamisväärtuse languse kohta. Juhul kui taolisi tõendeid esineb, hindab kontsern vara kaetavat väärtust. Firmaväärtuse puhul hinnatakse kaetavat väärtust igal aruandekuupäeval. Vara või raha teeniva üksuse kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb on suurem. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevase rahavooge maksueelse diskontomääraga, mis väljendab hetke turuhinnanguid raha ajaväärtuse ja varaga seotud iseloomulike riskide kohta. Vara väärtuse languse testimiseks koondatakse varad väikseimasse varasid hõlmavasse rühma, mis loob oma jätkuva tegevusega rahavoogusid, mis on valdavas osas sõltumatud muude varade või varade rühmade (raha teenivate üksuste) poolt loodavatest rahavoogudest.

Väärtuse languse testimise eesmärgil jagatakse äriühenduse käigus omandatud firmaväärtus kontserni nendele raha teenivatele üksustele, mis äriühendusest tekkivast sünergiast eeldatavalt kasu saavad. Kui vara või selle raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab vara või raha teeniva üksuse hinnangulise kaetava väärtuse, kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum. Varade väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse kasumis või kahjumis. Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tulenenud kahjumi kajastamisel vähendatakse esmalt üksusele jagatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse (üksuste rühma) muude varade raamatupidamisväärtust. Firmaväärtuse langust ei tühistata.

Muude varade varasematel perioodidel kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjumite puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib tõendeid sellest, et kahjum on vähenenud või seda enam ei eksisteeri. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse, kui kaetava väärtuse määramisel kasutatud hinnangud on muutunud. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse ainult ulatuses, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ei ületa raamatupidamisväärtust, mis oleks kindlaks määratud (ilma amortisatsioonita), kui vara väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei oleks kajastatud.

l) Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostu-, tootmis- ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

Varusid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest kumb on madalam.

Iga aruandeperioodi lõpul vaadatakse varude nimekiri kriitiliselt üle, et identifitseerida varude objektid, mille neto realiseerimisväärtus võib olla langenud madalamale nende soetusmaksumusest. Järgmiste asjaolude esinemisel peab kontserni juhtkond kaaluma vajadust varude alla hindamiseks:

- (a) varude füüsiline inventuur on tuvastanud, et varud on riknenud või nende füüsiline seisund on halvenenud;
- (b) sarnaste varuobjektide turuhind on langenud;
- (c) teatud varuobjekte pole pikema aja vältel suudetud müüa ega kasutada ning eksisteerib kahtlus, kas neid suudetakse realiseerida mõistliku aja vältel.

Materjale ja lõpetamata toodangut hinnatakse alla juhul kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimisväärtust. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse aruandeperioodi kuludena. Juhul kui varem allahinnatud varude neto realiseerimisväärtus hilisematel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus.

Varude soetusmaksumuse kuludesse kandmisel kasutab kontsern kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit, mille rakendamisel loetakse iga üksiku objekti soetusmaksumuseks perioodi algjäägi soetusmaksumuse ja perioodi jooksul soetatud objektide soetusmaksumuste kaalutud keskmist.

m) Rendid

Kapitalirendiks loetakse renti, mille puhul kontsernile lähevad üle kõik olulised renditud varaobjekti omandiõigusega seotud riskid ja hüved. Algsel kajastamisel võetakse renditud vara arvele summas, mis võrdub kas tema õiglase väärtusega või miinimumrendimaksете nüüdisväärtusega olenevalt sellest, kumb on madalam. Algse kajastamise järel peetakse vara üle arvestust vastavalt sellele kohaldatavatele arvestuspõhimõtetele. Ülejäänud rentide puhul on tegemist kasutusrendiga ning kasutusrendi tingimustel renditud varad ei kajastu kontserni finantsseisundi aruandes.

Müügi-tagasirenditehingud

Müügi-tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Rendimaksed ja müügihind on tavaliselt omavahel seotud, sest need lepitakse kokku ühe tehingu raames. Kui müügi-tagasirenditehingus tagasirent on kapitalirendi tingimustel, kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut, mitte kui ostu-müügitehingut, st „müüdud” vara jääb müüja bilansi ning saadud raha („müügihinna”) summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustist. „Müügihinna” ja rendimaksете miinimumsumma vahet kajastatakse rendiperioodi jooksul intressikuluna analoogiliselt tavaliste kapitalirendilepingutega.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksed jagatakse finantskuluks ja kohustise vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

n) Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenu, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

o) Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Kontsern moodustab eraldisi nende kohustiste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaja määramisel tuginetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärset määratav.

Eraldise realiseerumisega kaasnevaid kulutusi hinnatakse bilansipäeva seisuga ning eraldise suurust hinnatakse uuesti igal bilansipäeval.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt rohkem kui ühe aasta pärast, kajastatakse seda diskonteeritud nüüdiseväärtuses. Diskonteerimisel võetakse aluseks sarnaste kohustiste suhtes turul valitsev intressimäär.

Tingimuslikeks kohustisteks klassifitseeritakse need kohustised, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurust ei saa usaldusväärset hinnata. Tingimuslike kohustiste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

p) Seotud osapooled

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju (eeldatakse rohkem kui 20% isiku hääleõigusest) teise osapoole äriliste otsustele. Seotud osapooled on:

- Tomra Holding OÜ emaettevõtte ja tema omanikud;
- muud Tomra Europe AS kontserni kuuluvad ettevõtted;
- Tomra Holding juhatuse ja nõukogu liikmed, nende lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted;
- olulist mõju omavad eraisikutest omanikud.

q) Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid finantsseisundi aruande kuupäeva, 31. detsembri 2018 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

2.4. Uute IFRS standardite ja IFRIC-i tõlgenduste rakendamine

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused ei kehti 31. detsembril 2018 lõppenud aruandeperioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud:

IFRS 16 „Rendilepingud“

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine, kui kontsern rakendab ka standardit IFRS 15.

IFRS 16 asendab standardi IAS 17 „Rendilepingud“ ja sellega seotud tõlgendused. Standard likvideerib rentnike jaoks praeguse kaht liiki arvestuse mudeli ja nõuab selle asemel, et ettevõtte kajastaksid enamikku rendilepingutest ühtse mudeli alusel bilansis, likvideerides kasutus- ja kapitalirendi eristamise.

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab uus mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustise kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustise pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Uus standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone ja
- rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Uue standardi esmakordsel rakendamisel on arvatavasti märkimisväärne mõju konsolideeritud raamatupidamise aruandele, sest see nõuab kontsernilt, et see kajastaks oma konsolideeritud finantsseisundi aruandes kasutusrendilepingutega seotud varasid ja kohustisi, mille puhul kontsern on rentnik.

Lisas 8. („Kasutusrent – kontsern kui rentnik“) avalikustatud lepingulised kokkulepped jäävad uue standardi rakendusalaselle.

Juhtkond on hinnanud standardi rakendamise mõju kontserni finantsaruannetele Tomra Service OÜ osas rentniku seisukohast ning juhtkonna hinnangul suureneb kontserni bilansimaht seisuga 01.01.2019 ligikaudu 300 tuhande euro võrra. Standardit rakendatakse osaliselt tagasiulatuvalt ilma võrdlusandmeid korrigeerimata. Müügi- ja tagasirendilepingute (sale-leaseback) kajastamine IFRS 16 rakendumisel kontserni jaoks ei muutu, kuna lepingud on sõlmitud kapitalirenditingimustel ehk tegemist on finantseerimistingingutega. Kajastamise põhimõtted on samad nagu IAS 17-s.

Tomra Systems UAB osas on aruande koostamise ajal analüüs veel pooleli, hinnanguline mõju kontserni bilansimahule on seisuga 01.01.2019 ligikaudu 300 tuhande eurone suurenemine.

IFRIC 23 „tulumaksu käsitlustest tingitud ebakindlus“

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Tõlgendus IFRIC 23 selgitab, kuidas arvestada tulumaksukäsitlusi, mida maksuamet pole veel heaks kiitnud, püüdes ühtlasi suurendada läbipaistvust. Peamine küsimus seisneb IFRIC 23 kohaselt selles, kas on tõenäoline, et maksuamet kiidab ettevõtte valitud maksukäsitluse heaks. Kui see, et maksuamet kiidab kinnitamata maksukäsitluse heaks, on tõenäoline, siis kajastatakse raamatupidamise aruandes sama maksusumma, mis maksudeklaratsioonis, ning tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu mõõtmisega seotud ebakindlust ei kajastata.

Vastasel juhul peab maksustatavat tulu (või maksukahjumit), maksustamisbaase ja kasutamata maksukahjumeid määrama viisil, mis ebakindluse prognoositavat lahendust kõige paremini peegeldab, kasutades selleks kas üht kõige tõenäolisemat summat või eeldatavat väärtust (tõenäosusega kaalutud summade kogusummat). Ettevõtte peab eeldama seda, et maksuamet kontrollib maksupositsiooni ja saab asjakohasest informatsioonist täieliku ülevaate.

Ettevõtte hinnangul ei avalda tõlgendus esmakordsel rakendamisel ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju, sest ettevõtte tegevus ei toimu keerulises rahvusvahelises maksukeskkonnas ja ettevõttel ei ole olulisi ebakindlaid maksupositsioone.

Iga-aastased edasiarendused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem.)

IFRS-i edasiarendused (2015-2017) sisaldavad standarditesse tehtud nelja muudatust. Peamised muudatused tehti selleks, et:

- selgitada, et ettevõtte mõõdab varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 3 „Äriühendused“;
- selgitada, et ettevõtte ei mõõda varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab ühise kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“;
- selgitada, et ettevõtte peaks alati kajastama dividendide jaotamisega kaasnevat tulumaksu kas kasumis või kahjumis, muus koondkasumis või omakapitalis sõltuvalt sellest, kus ta kajastab algselt tehingud või sündmused, mille tulemusena jaotatav kasum teeniti; ja
- selgitada, et üldisel eesmärgil laenatud vahendite kapitalisatsioonimäära arvutamisel peaks ettevõtte jätma välja laenukasutuse kulutused, mis on seotud kohustustega, mis tekkisid tingimustele vastava vara omandamisel ainult seni, kuni tingimustele vastav vara on valmis

müügiks või eesmärgipäraseks kasutamiseks. Laenukasutuse kulutused, mis on seotud konkreetsete laenukohustustega, mida ei ole tasutud selleks ajaks, kui tingimustele vastav vara on valmis oma eesmärgipäraseks kasutamiseks või müügiks, arvestatakse ettevõtte üldiste laenukasutuse kulutuste hulka.

Meie hinnangul ei avalda ükski nendest muudatustest olulist mõju kontserni raamatupidamise aruandele.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus

Kontserni tegevus on avatud mitmetele finantsriskidele: tururisk, krediidirisk, hinnakujundusrisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimisprogramm keskendub finantsturgude prognoosimatusele ning üritab minimeerida selle võimalikku negatiivset mõju kontserni finantstulemustele.

Kontserni mõjutavad tururisk, krediidirisk ja likviidsusrisk.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju tekkimise risk, kui klient või finantstehingu partner jätab täitmata oma lepingulised kohustused, mis võib tekkida peamiselt kontserni nõuetest klientide vastu ning rahast ja raha ekvivalentidest. Kontserni raha ja raha ekvivalente hoitakse suuremates finantsasutustes, mille krediitkvaliteedi on kontserni juhtkond hinnanud kõrgeks. Nendega seoses ei ole kontsern pidanud kahju kandma. Kontserni krediidirisk sõltub peamiselt klientide majanduslikust olukorrast ja maksekäitumisest. Kontsernis on kehtestatud krediidipoliitika, mille kohaselt analüüsitakse iga tagantjärele tasuva kliendi maksevõimet enne maksetingimuste ja tarnetingimuste kokkuleppimist individuaalselt. Kontsern maandab oma ostjate vastu olevate nõuetega seotud krediidiriski krediidiriski hindamise ja klientide vastu olevate nõuete saldode pideva jälgimisega. Kliendid, kes ei vasta kontserni kehtivatele krediitkõlblikkuse tingimustele, võivad teha kontserniga tehinguid ainult ettemaksuga.

Kontserni nõudeid ostjate vastu analüüsitakse kord kuus ning kõik potentsiaalsed krediitkahjumid kajastatakse kohe. Nõue ostja vastu loetakse potentsiaalseks krediitkahjumiks, kui maksetähtaega on rohkem kui 60 päeva ületatud. Kõik õigeaegselt tasumata nõuded ostjate vastu kinnitab juhtkond.

Aruandekuupäeva maksimaalset krediidiriski näitab ostjate vastu olevate ja muude nõuete ning sularahasaldode bilansiline jääkväärtus.

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	10	766 264	1 268 171
Laenuõuded	10	500	2 010
Tekkepõhine tulu	10	701 666	605 523
Raha ja raha ekvivalendid	11	1 519 148	1 908 034
		2 987 578	3 783 738

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustisi. Kontserni likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada võimaluste piires, et kontsernil oleks alati piisav likviidsus oma kohustiste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusriski vältimiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeringute ajastust.

Arvestades kontserniettevõtete äritegevuse hooajalisusest tingitud rahavoogude dünaamikat on kontserni likviidsus aastavahetusel ja esimestel kuudel alati madalam kui ülejäänud aasta jooksul.

Järgmises tabelis on toodud ülevaade kontserni finantskohustiste lepingujärgsetest tähtaegadest.

Seisuga	Kohustis	Lisa	Alla		Üle 5 aasta	KOKKU
			1 aasta	1–5 aastat		
31.12.2018	Võlad tarnijatele	14	2 793 686	0	0	2 793 686
	Kapitalirent	13	1 007 025	1 476 776	0	2 483 801
	Saadud laenud	13	1 382 025	15 851 776	0	17 233 801
31.12.2017	Võlad tarnijatele	14	2 023 239	0	0	2 023 239
	Kapitalirent	13	847 964	1 823 471	0	2 671 435
	Saadud laenud	13	2 702 452	13 432 236	5 924 725	22 059 413

Tururisk

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et turu intressimäärade kõikumine avaldab negatiivset mõju kontserni intressi kandvatele varadele ja kohustistele. Intressimäärade muutumise mõju täpne ulatus sõltub konkreetse intressi kandva vara või kohustise lepingutingimustest.

Intressimäära risk võib tekkida kahel viisil:

- Kontsern võib olla investeerinud intressi kandvatesse varadesse, mille väärtus intressimäära muutudes samuti muutub.
- Kontserni laenukohustiste väärtus kõigub intressimäärade üldise muutumise tõttu.
- 2018. ja 2017. aasta 31. detsembri seisuga olid kontsernil järgmised muutuva intressiga intressikandvad kohustised:

Seisuga	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Kapitalirendikohustised	13	2 483 801	2 671 435
Laenud seotud osapoolelt	13	14 750 000	19 125 000

- Muud intressikandvad kohustised on seotud fikseeritud intressimääraga.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk kanda vahetuskursside muutuste tõttu kahjumit. Kontsern tegutseb küll rahvusvaheliselt, kuid ei näe olulist valuutariski, kuna tehinguid teostatakse kontserni arvestusvaluutas, milleks on euro (EUR).

Hinnarisk

Hinnarisk on risk, et finantsinstrumentide rahavoogude õiglase väärtus kõigub muul põhjusel kui muutuste tõttu turuhindades, muutes kontserni avatuks intressimäära riskile või valuutariskile. Hinnarisk mõjutab nii kontserni poolt pakutavate teenuste turutingimustel toimuvaid ostu- ja müügitehinguid kui ka kõnealuste teenuste pakkumiseks hangitavate ressursside ostu.

Õiglased väärtused

Kontserni peamised finantsinstrumendid, mida õiglaselt väärtuses ei kajastata, koosnevad nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, võlgadest tarnijatele ja muudest võlgadest ning lühiajalistest laenukohustistest. Ostjate vastu olevate ja muude lühiajaliste nõuete, tarnijatele võlgu olevate summade ning lühiajaliste laenukohustiste bilansiline jääkväärtus on lühikese tähtaja tõttu ligilähedane nende õiglasest väärtusele. Pikaajaliste laenukohustiste õiglase väärtus on 31.12.2018 ja 31.12.2017

seisuga ligilähedane nende bilansilisele väärtusele, kuna turuintressimäärad ei ole peale laenude võtmist oluliselt muutunud.

Pärast arvele võtmist kajastatakse antud laene korrigeeritud soetusmaksumuses efektiivse intressimäära meetodil.

Avalikustatavad kvantitatiivsed andmed õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia kohta

	Seisuga	Lisa	Bilansiline väärtus	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3
Kohustised, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenukohustised	31.12.2018	13	17 233 801	17 233 801	0	2 483 801	14 750 000
Laenukohustised	31.12.2017	13	21 796 435	21 796 435	0	2 671 435	19 125 000

4. Kontserni struktuur

Tomra Holding OÜ on kontserni emaettevõte. 31.12.2017 ja 31.12.2018 seisuga olid emaettevõttel järgmised otseselt kontrollitavad tütarettevõtted:

Tütarettevõte	Asutamise riik	Tegevusala	Osalus	
			31.12.2018	31.12.2017
Tomra Service OÜ	Eesti	Taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ning taarakäitlusteenused	100%	100%
Tomra Systems UAB	Leedu	Taarakäitlusteenused	100%	100%

5. Materiaalne põhivara

	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muud materiaalsed põhivarad	Materiaalsed põhivarad kokku
Seisuga 31. detsember 2016	27 526 384	192 654	0	27 719 037
Soetused	2 733 977	118 908	33 603	2 886 488
Maha kandmised	-675 524	-28 068	0	-703 592
Saldode korrektuur	-2 861 682	0	0	-2 861 682
Ümberklassifitseerimine	-14 000	0	0	-14 000
Seisuga 31. detsember 2017	26 709 155	283 494	33 603	27 026 251
Soetused	1 062 120	40 055	0	1 102 175
Maha kandmised	-73 294	0	0	-73 294
Müügid	-16 181	0	0	-16 181
Ümberklassifitseerimine	-14 078	0	14 078	0
Seisuga 31. detsember 2018	27 667 722	323 549	47 681	28 038 952

Amortisatsioon ja väärtuse langus

Seisuga 31. detsember 2016	-3 121 880	-28 858	-280	-3 151 018
Amortisatsioon	-3 717 041	-54 275	-5 769	-3 777 085
Maha kandmised	41 721	7 161	0	48 882
Saldode korrektuur	2 861 682	0	0	2 861 682
Seisuga 31. detsember 2017	-3 935 518	-75 972	-6 049	-4 017 539
Amortisatsioon	-3 852 765	-71 473	-6 785	-3 931 023
Maha kandmised	59 977	0	0	59 977
Müügid	15 733	0	0	15 733
Seisuga 31. detsember 2018	-7 712 573	-147 445	-12 834	-7 872 852

Jääkväärtus

Seisuga 31. detsember 2017	22 773 637	207 522	27 554	23 008 712
Seisuga 31. detsember 2018	19 955 149	176 104	34 847	20 166 100

Tingituna varasemate perioodide veast on 2017. aastal korrigeeritud materiaalse põhivara soetusmaksumust ja akumuleeritud kulumit sama summa võrra 2 861 682 eurot, saldode korrektureil ei ole mõju jääkväärtusele 31.12.2017 seisuga.

6. Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus	Litsentsid	Kokku
Soetusmaksumus			
Seisuga 31. detsember 2016	2 545 754	2 185	2 547 939
Seisuga 31. detsember 2017	2 545 754	2 185	2 547 939
Seisuga 31. detsember 2018	2 545 754	2 185	2 547 939
Kulum			
Seisuga 31. detsember 2016	0	-728	-728
Amortisatsioon	0	-729	-729
Seisuga 31. detsember 2017	0	-1 457	-1 457
Amortisatsioon	0	-728	-728
Seisuga 31. detsember 2018	0	-2 185	-2 185
Bilansiline jääkväärtus			
Seisuga 31. detsember 2016	2 545 754	1 457	2 547 211
Seisuga 31. detsember 2017	2 545 754	728	2 546 482
Seisuga 31. detsember 2018	2 545 754	0	2 545 754

Kontsern on viinud läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse testi.

Raha genereeriva üksusena on käsitletud Tomra Service OÜ taarakäitluse ärimudelit (THP).

Kuna THP pakenditagastusalase äritegevuse näol on tegemist äriiiniga, mille väärtus tuleneb tema võimest genereerida positiivset rahavoogu, on põhjendatud hinnata äritegevuse väärtust sissetulekute meetodil (income approach). Täpsemalt on valitud kontsernile suunatud vabade rahavoogude diskonteeritud meetod (free cash flow to the firm ehk FCFF), mille kohaselt hinnatakse kontserni väärtust läbi kontsernile suunatud oodatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse, diskonteerides rahavooge oma- ja võörkapitali kaalutud keskmise hinnaga (WACC). FCFF meetod võtab arvesse tulevaste rahavoogude suurust, ajastatust ja riski.

Väärtushinnang

Kontsernile suunatud vabade rahavoogude leidmiseks liidetakse ärikasumile mitterahalised kulud (peamiselt põhivarade amortisatsioon), ning lahutatakse kontserni tegevuse jätkumiseks ning kasvamiseks vajalikud investeeringud – neto käibekapitali muutus ning põhivarainvesteeringud.

Prognoosiperioodist kaugemale tulevikku jäävad rahavood on diskonteeritud tänasesse väärtusesse läbi kontserni jätkuväärtuse (terminal value). Jätkuväärtuse leidmiseks on kasutatud Gordoni kasvumudelit, lähtudes eeldusest, et kontsern on selleks ajaks jõudnud stabiilsesse faasi ning kontserni võimendamata vabad rahavood jätkavad edaspidi kasvamist inflatsiooniga võrreldavas tempos (ca 2% aastas). Jätkuväärtus on seejärel diskonteeritud Väärtuspäeva (31.12.2018), kasutades kapitali kaalutud keskmist hinda (WACC-i).

Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetava väärtuseni juhul, kui see on madalam bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse kaetava väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud.

7. Tulumaks

	2018	2017
Arvestuslik tulumaks	-291 265	-150 284
Edasilükkunud tulumaks	-9 373	-8 890
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-300 638	-159 174
Kasum enne tulumaksustamist		
Maksueelne kasum	823 969	815 095
Mahaarvamatud kulud	19 568	11 555
Muud kulud	-2 330	-7 258
Maksueelne tulu	19 263	5 404
Kokku arvestatud tulumaks	129 071	123 719
Edasilükkunud tulumaksuvara		
Saldo perioodi alguses	58 699	67 589
Kajastatud koondkasumiaruandes	-9 374	-8 890
Saldo perioodi lõpus	49 327	58 699
Edasilükkunud tulumaks järgnevatel põhjustel:		
Puhkusetasu reserv	46 981	40 781
Muud	47 035	362 798
Kokku maksustamisele kuuluv	94 016	403 579
Edasilükkunud tulumaks	49 327	58 699

8. Kasutusrent

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Kasutusrendi kulu	-68 975	-64 517

Järgmiste perioodide kasutusrendi maksed mittekatkestatavatest rendilepingutest:

Kasutusrendi tagasimaksed	31.12.2018
Järgmise aasta jooksul	-66 577
1-5 aastat	-356 707

Rendilepingutega ei kaasne olulisi lisatingimusi, mida avalikustada.

9. Varud

	31.12.2018	31.12.2017
Ostetud kaubad müügiks	1 254 862	1 462 578
Varuosad	1 212 265	1 381 331
Pooleliolev põhivara müügi eesmärgil	17 408	55 900
Muud varud	25 189	25 347
Varud kokku	1 254 862	1 462 578

2018. ja 2017. aastal ei ole varudele allahindlusi tehtud.

10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu	3	765 064	1 268 171
Maksude ettemaksud ja tagasinõuded		0	5 459
Muud nõuded		1 700	2 010
Muud nõuded		1 200	0
Laenud	3	500	2 010
Intressid		0	0
Tekkepõhine tulu	3	701 666	604 523
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku		1 468 430	1 881 163

Nõuded ostjatele aegumise analüüs:

	Kokku	Ei ole tähtjaks maksmata ja väärtus ei ole langenud	Tähtjaks maksmata, kuid väärtus ei ole langenud				
			Alla 30 päeva	30-60 päeva	61-90 päeva	91-120 päeva	Üle 120 päeva
31.12.2018	765 062	716 655	52 916	3 169	60 451	88 743	-156 871
31.12.2017	1 268 171	587 198	153 342	518 178	8 296	1 157	0

11. Raha ja raha ekvivalendid

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Pangakontod	3	1 519 148	1 908 034
Raha ja raha ekvivalendid kokku		1 519 148	1 908 034

12. Osakapital

31.12.2018 seisuga oli Tomra Holding OÜ osakapital 10 000 eurot (31.12.2017: 10 000 eurot) ning koosnes kahest osast. Mõlema väljastatud osa eest on täielikult tasutud.

13. Saadud laenud

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenud	3, 19	14 375 000	17 250 000
Kapitalirendi kohustise pikaajaline osa	3	1 476 776	1 823 471
Pikaajalised kohustised kokku		15 851 776	19 073 471
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised laenud	3, 19	375 000	1 875 000
Kapitalirendi kohustise lühiajaline osa	3	1 007 025	847 964
Lühiajalised kohustised kokku		1 382 025	2 722 964
Intressikandvad kohustised kokku		17 233 801	21 796 435

Tingimused ja maksegraafikud

	Nominaalne intress	Tähtaeg	Jääkväärtus	
			31.12.2018	31.12.2017
Laen seotud osapoolelt	5%+1a EURIBOR	2024	14 750 000	19 125 000
Kapitalirendi kohustis	1,95%-3,5%+6M EURIBOR	2020-2024	2 483 801	2 671 435
Intressikandvad kohustised kokku			17 233 801	21 796 435

14. Võlad tarnijatele ja muud võlad

	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Võlad tarnijatele		2 793 686	2 023 239
Võlad töövõtjatele		199 303	182 067
Maksuvõlad		236 192	186 693
Muud võlad		77 256	78 376
Intressivõlg	19	863 709	1 093 545
Deposiidid klientidelt		162 570	158 784
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku, sealhulgas		4 332 716	3 722 704
Lühiajaline		4 181 971	3 581 685
Pikaajaline		150 745	141 019

Real „Deposiidid klientidelt“ kajastuvad täisteenuslepinguga klientidelt saadud ettemaksed.

2018. aastal arvestati tekkepõhist intressi 934 368 eurot, millest 863 709 eurot moodustas intress seotud osapooltelt saadud laenudelt ning 70 659 eurot kajastub „Muud võlad“ koosseisus (2017. aastal vastavalt 1 158 146 eurot; 1 093 545 eurot ning 64 601 eurot).

15. Müügitulu

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Müük EL-i riikidesse		
Eesti	3 755 863	3 266 078
Leedu	9 802 078	8 371 930
Muud EL riigid	10 740	5 432
Müügitulu kokku	13 568 681	11 643 440
Tegevusala lõikes		
Kaupade müük	903 943	730 801
Teenuste osutamine	3 616 520	3 174 614
Tulu kliendilepingutest	9 048 218	7 738 025
Müügitulu kokku	13 568 681	11 643 440

16. Kaubad, toore, materjalid ja teenused

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Materjalide kulu	-1 391 272	-898 365
Alltöövõtu kulu	-2 753 362	-1 514 882
Kaubad, toore, materjalid ja teenused kokku	-4 144 634	-2 413 247

17. Muud tegevuskulud

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Töövahendid ja -riided	-95 391	-152 648
Kontorirent ja -tarvikud	-43 695	-78 675
Kolmandate isikute teenused	-477 631	-155 041
Muud kulud	-186 330	-372 344
Muud tegevuskulud kokku	-803 047	-758 708

18. Tööjõukulud

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Palgakulu	-1 630 389	-1 496 405
Sotsiaalmaksud	-530 819	-477 910
Erisoodustuskulud	-12 227	-13 604
Tööjõukulud kokku	-2 173 435	-1 987 919
Töötajate keskmine arv	132	115
Töölepingu alusel töötajaid	121	108
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutavaid isikuid	8	6
Juhatuse liige ja nõukogu liikmed	3	3

19. Tehingud seotud osapooltega

Emaettevõtte nimi ja registrijärgne asukoht	Tomra Europe AS 57,5%, Norra
Vähemusosaniku nimi ja registrijärgne asukoht	Sterotek RVM OÜ 42,5%, Eesti

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Teised samasse kontserni kuuluvad majandusüksused	352 242	18 268 540	274 106	22 152 537
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	303	1 200	0	1 200
Kokku	352 545	18 269 740	274 106	22 153 737

2018	Ostud	Müügid	Saadud laenude tagasimaksud	Intressikulu
Teised samasse kontserni kuuluvad majandusüksused	3 852 623	33 041	0	863 709
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	75 483	3 222	4 375 000	0
Kokku	3 928 106	36 263	4 375 000	863 709

2017	Ostud	Müügid	Saadud laenude tagasimaksud	Intressikulu
Teised samasse kontserni kuuluvad majandusüksused	3 357 407	14 962	0	1 093 545
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	84 815	0	3 875 000	0
Kokku	3 442 222	14 962	3 875 000	1 093 545

Juhatuse liikme tasud:

2018	2017
120 440	119 269

Kohustised 31.12.2018 seisuga sisaldavad laenu seotud osapoolelt summas 14 750 000 eurot (31.12.2017: 19 125 000 eurot) ning intressikohustist summas 863 709 eurot (31.12.2017: 1 093 545). Vaata ka lisa 17 ja 18.

Ostud 2018. aastal summas 3 852 623 eurot on seotud kaupade soetamisega (2017. aastal: 3 357 407 eurot). Grupisiselt soetatakse peamiselt masinaid ja masinadetaile, mis tihti moodustavad osa arvele võetud põhivara soetusmaksumusest.

Juhatuse liikme tasud on avalikustatud koos kõigi maksudega.

20. Bilansipäevajärgsed sündmused

Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi ei ole olnud.

EMAETTEVÖTTE KONSOLIDEERIMATA FINANTSARUANDED

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt ning nende näol ei ole tegemist emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetega IAS 27 "Konsolideerimata finantsaruanded" mõistes.

Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringuid tütarettevõtetesse soetusmaksumuses.

Konsolideerimata finantsseisundi aruanne

Seisuga

	31.12.2018	31.12.2017
VARAD		
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 173 200	1 173 200
Põhivara kokku	1 173 200	1 173 200
Käibevara		
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	3 758 392	3 593 356
Raha ja raha ekvivalendid	19 070	387 197
Käibevara kokku	3 777 462	3 980 553
VARAD KOKKU	4 950 662	5 153 753
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		
OMAKAPITAL		
Osakapital	10 000	10 000
Ülekurss	4 175 250	4 175 250
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	-137 365	643 915
Aruandeaasta kasum	898 472	324 588
OMAKAPITAL KOKKU	4 946 357	5 153 753
KOHUSTISED		
Lühiajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud võlad	4 305	0
Lühiajalised kohustised kokku	4 305	0
KOHUSTISED KOKKU	4 305	0
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU	4 950 662	5 153 753

Konsolideerimata koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Muud tegevuskulud	-23 899	-33 721
Ärikasum	-23 899	-33 721
Finantstulud	165 037	167 425
Finantskulud	0	-49
Kasum (kahjum) tütarettevõtetelt	845 924	211 169
Kasum enne tulumaksu	987 062	344 825
Tulumaks	-88 590	-20 236
Puhaskasum	898 472	324 589

Konsolideerimata rahavoogude aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Rahavood äritegevusest		
Puhaskasum	898 472	324 589
Korrigeerimine mitterahaliste kirjetega:		
Kasum/kahjum tütarettevõtetest	-845 924	-211 169
Muud finantstulud/kulud	-165 037	-167 425
Perioodi tulumaksutulu/-kulu	88 590	20 236
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	4 306	0
Rahavood äritegevusest kokku	-19 593	-33 720
Rahavood investeerimistegevusest		
Saadud dividendid	845 924	211 169
Antud laenud	0	-100 000
Antud laenude tagasimaksed	0	100 000
Saadud intressid	0	192 929
Rahavood investeerimistegevusest kokku	845 924	404 098
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud dividendid	-1 105 868	-892 283
Makstud intress	0	-49
Makstud ettevõtte tulumaks	-88 590	-20 236
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-1 194 458	-912 568
Kokku rahavood	-368 127	-542 190
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	387 197	929 387
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-368 127	-542 190
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	19 070	387 197

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Osakapital	Ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31. detsember 2016	10 000	4 175 250	1 536 197	5 721 447
Seisuga 1. jaanuar 2017	10 000	4 175 250	1 536 197	5 721 447
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	324 589	324 589
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	10 000	4 175 250	1 860 786	6 046 036
Dividendid	0	0	-892 283	-892 283
Seisuga 31. detsember 2017	10 000	4 175 250	968 503	5 153 753
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	898 472	898 472
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	10 000	4 175 250	1 866 975	6 052 225
Dividendid	0	0	-1 105 868	-1 105 868
Seisuga 31. detsember 2018	10 000	4 175 250	761 107	4 946 357

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on järgmine:

	31.12.2018	31.12.2017
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	4 946 357	5 153 753
Tütarettevõtete väärtus emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes	-1 173 200	-1 173 200
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosalise meetodil	1 617 724	1 259 595
Kokku korrigeeritud konsolideerimata omakapital	5 390 881	5 240 148

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tomra Holding OÜ osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Tomra Holding OÜ ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2018, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 5 kuni 33 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad. Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 15. mai 2019

(allkirjastatud digitaalselt)
Indrek Alliksaar
Vandeauditori number 446

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17
Narva mnt 5, Tallinn, 10117

DIGITAALALKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILINIMI	FAILISUURUS
Tomra Holding O- konsolideeritud aruanne 2018 - FINAL.DOCX	166 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	SIKUKOOD	AEG
1	EERONÜGENE	37404060328	14.05.2019 17:23:11 +03:00

ALLKIRJAKEHTIVUS

ALLKIRJONKEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJASERTIFIKAADISEERIANUMBER

45688738808102464575511849598980571207

SERTIFIKAADIV LJAANDJANIMI V LJAANDJAVŮTME IDENTIFIKAATOR

ESTEID-SK 2015 B3 AB 88 BC 99 D5 62 A4 85 2A08 CD B4 1D 72 3B 83 72 47 51

ALLKIRJASŮNUMIL- HEND

30 31 30 0D 06 09 60 86 48 01 65 03 04 02 01 05 00 04 20 E5 59 CD ED 16 33 3A21 2B CC 23 FA33 7D B8 03 9B 9F D0 FA9C 9F 6
C 31 6B 3F 4B E6 DB 99 33 8C

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lbigus "Allkirjastatud failid" nimetatud failide esitus paberil.

M RKUSED

--

DIGITAALALKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILINIMI	FAILISUURUS
Tomra Holding O- vandeaudiitori aruanne 2018.pdf	65 KB
Tomra Holding O- konsolideeritud aruanne 2018 - FINAL.bdoc	168 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	ISIKUKOOD	AEG
1	INDREK ALLIKSAAR	37404020281	15.05.2019 15:18:24 +03:00

ALLKIRJAKEHTIVUS

ALLKIRI ON KEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJA SERTIFIKAADISEERIANUMBER

71460003756259730486287471252009855430

SERTIFIKAADIV LJ AANDJA NIMI V LJ AANDJAVÜTME IDENTIFIKAATOR

ESTEID-SK 2015

B3 AB 88 BC 99 D5 62 A4 85 2A 08 CD B4 1D 72 3B 83 72 47 51

ALLKIRJASÜNUMIL - HEND

30 31 30 0D 06 09 60 86 48 01 65 03 04 02 01 05 00 04 20 EC AE 4A F9 34 C 6 FD 6D D2 39 D0 0F D3 25 18 87 ED 48 A4 54 B6 46 3
3 86 E1 BF 33 5C F2 FD BC DF

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on l'bigus "Allkirjastatud failid" nimetatud failide esitus paberil.

M RKUSED

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6684236
Faks	+372 6684233
E-posti aadress	eero@tomra.ee
Veebilehe aadress	www.tomra.com